

WET VAN NUTTING VAN DE WET VAN 1990

ROTTERDAM
CENTRAL
DISTRICT

KLIMAATADAPTATIE

Oké, het Rotterdam Central District (RCD) is een dynamisch en drukbezocht gebied in het hart van de stad. Maar of dit nu nog stenige gebied kan transformeren tot het meest klimaatadaptieve central district van de wereld? Het RCD Klimaatteam denkt van wel. In 2050 zou het al zo ver kunnen zijn.

**De toekomst
van RCD is**

Groei

Met de enorme verstedelijking en stijgende temperaturen in de zomer is vergroening en klimaatadaptatie geen luxe, maar een noodzaak. Hoe wordt dit in het RCD aangepakt? Welke initiatieven lopen er al en wat zijn de uitdagingen? Frido van Nieuwamerongen, architect bij Arconiko Architecten en Nora Kooijmans, landschapsarchitect bij ECHO Urban Design, vertellen hoe het RCD van versteende stadsentree kan transformeren tot groene stadsoase.

KLEINE STAPPEN, GROOT EFFECT

Frido van Nieuwamerongen las in 2017 met verwondering de herijkte gebiedsvisie voor het RCD. 'Er stond wel in dat er werk van duurzaamheid gemaakt moest worden, maar nergens was te lezen hoe. Toen hebben we, samen met andere partners uit het gebied, een klimaatteam opgericht om te onderzoeken hoe we het RCD klimaatbestendig kunnen maken. We schreven een plan waarin groei samengaat met ambitieuze klimaatdoelen. Daarin onderzochten we elk onderdeel: wind, temperatuur, water en luchtkwaliteit.' Uit dit onderzoek bleek dat een klimaatadaptief RCD binnen 25 jaar haalbaar is. 'Het wensbeeld dat we in ons onderzoek geschetst hebben geeft richting, maar is geen concreet ontwerp', vervolgt Frido. 'We hebben een totaalvisie opgesteld, maar geen eindplan. Hierdoor blijven we flexibel en kunnen we kansen aangrijpen als die zich voordoen. We werken in stappen: wat kunnen we in de eerste twee jaar realiseren? Wat in vijf jaar? Daarbij houden we altijd het einddoel voor ogen. Vergroening gebeurt in kleine ingrepen, maar samen vormen ze een grote verandering. Vergelijk het met een kralensnoer: we rijgen

steeds korte stukjes aan elkaar, maar we weten precies welke ketting we uiteindelijk willen maken.'

HOGUE URGENTIE, GROTE UITDAGING

ECHO Urban Design is vanaf dag één onderdeel van het RCD-klimaatteam. Het bureau ontwerpt met een interdisciplinair team van stedenbouwkundigen, landschapsarchitecten en architecten leefbare stedelijke gebieden. Nora Kooijmans kwam als stagiair bij ECHO terecht en keerde na haar master als specialist klimaatadaptatie weer terug bij het bureau. 'Zo raakte ik in 2018 betrokken bij het project om het RCD klimaatadaptief te maken. Het feit dat er zo bizar weinig water en groen in het gebied is, geeft wel de urgentie aan dat er iets moet veranderen. De uitdaging is groot: het stadsbestuur zet namelijk ook sterk in op verdere verdichting van het RCD met nieuwe woontorens. Goed natuurlijk dat we meer ruimte maken voor extra woningen, maar het gebied moet ook leefbaar blijven voor de gebruikers. We vechten voor elke vierkante meter om het groen te krijgen. Dit vergt veel afstemming, overleg en overtuiging vanuit het team, maar toch zien we dat de gesprekken nu langzaam resulteren in actie.'

GROOTSCHALIGE VERGROENING OP KOMST

Zo zijn er inmiddels 21 boombakken geplaatst, gevuld met wintergroene steeneiken en beplanting die goed is voor de biodiversiteit. 'Het lijkt misschien een bescheiden ingreep, maar het draagt bij aan een groener straatbeeld en betere luchtkwaliteit,' legt Nora uit. 'Omdat de bakken verplaatsbaar zijn, kunnen we ze flexibel inzetten in een gebied dat constant in beweging is.'

Een van de meest ambitieuze plannen in het RCD is de vergroening van het Hofplein, dat vanaf april 2025 op de schop gaat. 'Er komen ongeveer 150 bomen bij en de verkeersintensiteit wordt verlaagd, waardoor er meer ruimte komt voor recreatie en groen,' vertelt Frido enthousiast. 'Het mooiste is dat de Hofpleinvijver echt toegankelijk wordt. Je kunt er straks naartoe lopen en genieten van het water.' Ook het Treehouse-project en de herontwikkeling van Pompenburg dragen bij aan een groener RCD. 'Daarnaast strijden wij voor een versmalling van het Weena om ruimte te creëren voor recreatie en vergroening,' vult Nora aan. 'In 2017 was dat nog een no-go, nu staat het serieus op de agenda. Dat laat zien hoe snel het denken over stedelijke vergroening verandert.'

UITDAGINGEN: RUIMTE, GELD EN DRAAGVLAK

Hoewel de plannen ambitieus zijn, is de uitvoering complex. 'Elke stoeptegels die we willen verwijderen voor groen wordt met vele partijen besproken,' lacht Frido. 'Soms zitten er kabels onder, dan weer is het een veiligheidszone, of het is de vaste landingsplek voor een helikopter. Het is echt een puzzel.' Daarnaast is financiering een blijvende uitdaging. 'Groene gevels zijn prachtig, maar vergen onderhoud en kosten geld. Eigenaren willen wel meewerken, maar spelen ook op safe,' zegt Nora. Om deze drempels te verlagen, organiseert het Klimaatteam bijeenkomsten met experts om vastgoedeigenaren te helpen bij de technische en financiële haalbaarheid van vergroening. 'Een grote uitdaging waar we nu voor staan, is de vastgoedeigenaren te enthousiasmeren mee te doen', stelt Frido. 'In maart organiseren we daarom een manifestatie om hen te informeren, maar ook te bevragen en te activeren.'

SAMENWERKING ALS SLEUTEL TOT SUCCES

Het Klimaatteam speelt een cruciale rol in het aanjagen van vergroening. 'Het team bestaat uit

'WE VECHTEN VOOR ELKE VIERKANTE METER OM HET GROEN TE KRIJGEN'

architecten, landschapsarchitecten, de gemeente en de gebiedsmanager namens de vereniging RCD en de BIZ RCD', legt Frido uit. 'Ook is Rotterdams Weerwoord – een gemeentelijke organisatie die zich richt op klimaatadaptatie – aangesloten. Daarnaast haken soms nieuwe partijen aan. Bedrijven met kennis en ambities op het gebied van duurzaamheid zijn van harte welkom zich bij ons aan te sluiten en met ons mee te denken.'

Nora benadrukt dat samenwerking met de vastgoedeigenaren steeds beter gaat. 'Mede dankzij de opzet van de Bedrijven Investerings Zone (BIZ), waarin eigenaren jaarlijks een financiële bijdrage leveren voor de verbetering van het gebied. Een deel van dat geld is nu gereserveerd voor klimaatadaptatie. Dat is een enorme stap vooruit.'

DUURZAME TOEKOMST

Naast de grote vergroening van het Hofplein en de kleinere ingrepen zijn er plannen om meer water te integreren in het gebied. 'Regenwater wordt al opgevangen,

maar het is vaak onzichtbaar', zegt Frido. Ook wordt onder andere gewerkt aan drie nieuwe groengebieden: Het sportparkje aan de Schiekade, het gebied rondom de Delftse Poort en bij Café Weena. Frido heeft vooral hoge verwachtingen van de vergroening van het gebied voor Delftse Poort. 'Nu nog zo'n saaie, stenige plek, maar dat kan echt een groene oase worden.'

Het RCD is in transitie. Van een versteende doorgangszone naar een leefbaar, groen en klimaatadaptief stadsdeel. Voor Nora is het duidelijk dat klimaatadaptatie en stedelijke ontwikkeling hand in hand moeten gaan. 'Het is niet alleen noodzakelijk voor het milieu, maar ook voor de leefbaarheid en de economische waarde van het gebied. Groene ruimtes maken een stad aantrekkelijker, zowel voor bewoners als bedrijven.' Frido: 'Als je vijf jaar niet in RCD bent geweest, merk je nu echt het verschil. En we zijn nog maar net begonnen.'

